



Un mare psihiatru: dr. ERIC BERNE

În 2007 se împlinesc 97 de ani de la nașterea lui Eric Berne. Celebru psihiatru canadian este cunoscut publicului larg ca autor al „Analizei Tranzacționale” - teorie psihică asupra personalității umane, a relațiilor de comunicare, psihoterapie și instrument de lucru în organizații.

Eric Berne, cu proveniență dintr-o familie de imigranți din Rusia, via Polonia și stabilită în Canada, se naște la 10 mai 1910, la Montreal, ca fiu al doctorului Leonard Bernstein și al Sarei Gordon Bernstein, scriitoare și editoare. La maturitate, pleacă în Statele Unite unde e primit ca doctor deja format, cu preocupări în psihiatrie și psihologie. O dată cu primirea cetățeniei americane, își va schimba numele în Berne. După o perioadă de activitate în armata S.U.A., la sfârșitul războiului, primește o sarcină inițial plictisitoare: să ofere foștilor soldați suport terapeutic pentru o bună integrare în viața civilă, etapă din care devine mult mai interesat de terapia de grup. Mai târziu, orientat spre psihiatria socială, începe să se pregătească pentru a deveni psihanalist, însă viața hotărăște altceva pentru el: să-l trimită în tabăra disidenților freudieni și a creatorilor de sisteme. Astfel, în 1956, i se respinge solicitarea de a deveni membru al Institutului de Psihanaliză, motiv pentru care decide un drum propriu, concretizat în anii '60, când își definește, pe larg, sistemul - „Analiza Tranzacțională”. Este momentul publicării unei cărți care cucerește lumea, *Games people play* (tradusă la noi cu titlul *Jocuri pentru adulți*, Editura Amaltea, 2002), o carte care se ocupă de eterna problemă a ființei umane, modul în care individul își structurează timpul (atunci când nu doarme) prin ritualuri, distracții, jocuri, intimitate și activitate.

Contribuția originală a lui Berne la înțelegerea psihicului uman constă în preluarea instanțelor din a doua topică freudiană, cuprinse în alcătuirea psihicului - Sine, Eu, Supraeu - și redefinirea lor într-un mod mai plastic, respectiv Copil, Adult,

Părinte. Așadar, în fiecare din noi, sălășluiesc cele trei moduri de manifestare și, de-a lungul unei zile, putem fi, variabil, în una sau alta dintre aceste ipostaze: de Copil (spontan, curios, dar și invidios, răutăcios, manipulator), de Adult (înțelegând lumea în mod obiectiv și rațional, fără părtinire) sau de Părinte (sfătuitor, altruist, dar și critic). La manifestarea uneia sau alteia dintre cele trei stări au contribuit preponderent părinții biologici care ne-au scris scenariul de viață încă din perioada 0-6 ani, formându-ne așa cum au dorit ei să fie un copil. În relaționarea dintre oameni, comunică, de fapt, cele trei stări menționate, creându-se, astfel, tranzațiile: *paralele*, pe aceeași lungime de undă, sau *încrucișate*, generatoare de conflicte. Din aceste tranzații rezultă *jocurile* care au funcția de obținere a unui beneficiu psihologic din partea celor implicați, o mângâiere (*stroke*). Există jocuri cu specificul lor - în căsnicie, la petreceri, în cabinetele de consultații, în lumea interlopă etc.

**Cărțile lui
au fost publicate,
de curând, și la noi**



Teoria lui Berne este mai complexă decât o presupune extragerea unor legi ale comunicării interumane. În 1970 scrie ultima lui carte, apărută post-mortem, *What do you say after you say Hello* (la București, tradusă mai reducător: *Ce spui după „Bună ziua?”*, având subtitlul *Psihologia destinului uman*, Editura Trei, 2006). E o carte neobișnuită chiar și pentru cititorii foarte specializați, o carte care propune concepte uimitoare pentru psihologie, cum sunt concesiune, timbre, cupoane, tricouri, analiza scenariilor de viață actualizate, care rescriu povestea mitologică a Europei sau a Scufitei Roșii (fata sedusă), a Frumoasei din Pădurea Adormită (iluzia tinereții perpetue), a Crăesei Zăpezii (așteptarea darului suprem - nemurirea) etc.

Așa cum se exprima, cândva, Berne, având de ales între mister și deschidere, între sofisticare și simplitate: „m-am alăturat mulțimii, aruncând câte un cuvânt mare, care să-i distragă pe câinii de pază ai academiilor”.

Berne moare în 1970, în urma unui infarct, nu înainte de a vedea dezvoltându-se Asociația Internațională de Analiză Tranzacțională și Seminarul de Analiză Tranzacțională din San Francisco, precum și o pleiadă de practicieni, care îi continuă opera.

BEATRICE BALGIU



RICHARD MEIER și betonul alb

În anul 2000, Papa Ioan Paul al II-lea a comandat deliberat proiectul Bisericii „Misericordia” din Roma unui arhitect evreu: *Richard Meier*, din New York. Biserica urma să comemoreze 2000 de ani de creștinism. Richard Meier a desenat o impozantă structură din beton și sticlă, cu un aspect cu totul neconvențional pentru o biserică, dominată de trei „pânze” de beton (vezi foto). Meier a dorit ca betonul să fie alb, fiindcă marile catedrale ale Evului Mediu erau construite din piatră albă. Numai că beton alb nu se producea.

Aceasta a creat o problemă de cercetare specialiștilor de la „Italcement”, care au inventat un material de construcții în care au introdus un mic procent de oxid de titan. Oxidul de titan nu numai că asigură culoarea albă, dar după cum au dovedit testările, sprijinite de un Program al Uniunii Europene, se auto-curăță. Aceasta fiindcă el are proprietăți fotocatalitice: razele soarelui declanșează în material reacții care accelerează oxidarea naturală. Surprizele însă au continuat.



Testele au arătat că noul ciment are și proprietatea de a absorbi bioxidul de carbon din atmosferă. Ba, mai mult, distruge oxizii de azot, cei mai periculoși poluanți din gazele de eșapament. Testele din Proiectul PICADIA, sponsorizat de Uniunea Europeană, au demonstrat că, în funcție de condițiile atmosferice, cimentul alb creat pentru biserica lui Meier poate reduce poluarea aerului între 20% și 70%. (A.B.)

Acceleratorul de particule „de birou”

Nu de puține ori, am scris cu admirație despre uriașa construcție a acceleratoarelor de particule de la CERN, de la granița Franței cu Elveția: un tunel cu circumferința de 27 km, în care alinierea e făcută la sutime de milimetru. Dar oare acceleratoarele viitorului vor fi tot așa imense... și costisitoare? Un grup de fizicieni francezi răspund negativ la această

întrebare. În fond, însă, e un răspuns pozitiv, fiindcă e vorba de mari economii la investiții și reduceri de scală.

Deocamdată, e doar un prototip: un accelerator, am spune, „de birou”, care a putut să accelereze electroni la energia de 250 MeV pe o lungime de numai un milimetru. Autorii lui afirmă că aceste mașini „de cameră” vor putea servi la dezvoltarea unor aplicații în medicină, prin iradierea extrem de precisă a anumitor tumori. Avantajul lui este că folosește fascicule de electroni în locul celor alcătuite din particule gamma sau protoni, mult mai periculoase pentru țesuturile vii. După cum afirmă responsabilul proiectului, Victor Malka, fasciculul de electroni produs de micul accelerator va avea o precizie de o sută de ori mai mare decât a actualelor instalații de iradiere a tumorilor. Circa 30 de grupuri industriale și financiare au investit în dezvoltarea aplicațiilor acestei invenții.

Oameni de știință israelieni au creat un nou antibiotic

Cercetători de la Institutul Weizmann din Israel au dezvoltat un nou antibiotic, care s-ar putea dovedi mai eficient decât cele actuale. Este vorba despre o substanță care dizolvă cu rapiditate suprafața virusului și previne producerea unei noi generații de viruși, care ar dezvolta rezistență la antibiotice. Descoperirea s-ar putea dovedi revoluționară, în condițiile în care oamenii de știință avertizează asupra rezistenței din ce în ce mai mari a virușilor față de majoritatea antibioticelor. Unii apreciază că, în următorii 20 de ani, antibioticele actuale ar putea deveni ineficiente.

Datorită noului medicament dezvoltat la Institutul Weizman, virusul este distrus atât de repede, încât nu mai poate să „înțeleagă” acțiunea medicamentului și să treacă această „informație” viitoareii familii de viruși. (E.G.)

● Israelul este, ca mărime, a o sută țară din lume și are a mia parte din populația lumii, dar, ca rezultate ale cercetării științifice și tehnologiei, el depășește cu mult acest loc modest.

● MOTOROLA, marele concern electronic american, și-a dezvoltat telefoanele mobile în Israel, unde se află cel mai mare centru de cercetare al firmei.

● Cea mai mare parte a sistemelor de operare pentru computere Windows NT și XP au fost dezvoltate în Israel.

● Tehnologia pentru cipul Pentium MMX al Intel a fost concepută în Israel.

● Atât microprocesorul Pentium, cât și procesorul Centrino au fost proiectate, dezvoltate tehnologic și produse în Israel.

● Tehnologia pentru „voice mail” a fost dezvoltată în Israel.

● Atât MICROSOFT, cât și CISCO și-au construit în Israel singurele lor fabrici din afara Statelor Unite.

● Tehnologia pentru AOL Instant Messenger ICQ a fost creată, în 1996, de patru tineri israelieni. Israelul are cel mai mare procent de locuințe dotate cu computere din lume.

● Economia Israelului, cu un PIB de 100 de miliarde de dolari, e mai puternică decât economiile vecinilor săi la un loc.

● Israelul a creat cel mai sigur și impenetrabil sistem de securitate pentru liniile aeriene civile.

● Israelul are cel mai mare procent de diplomați universitari din lume, raportat la populație.

● Tot raportat la populație, Israelul publică cel mai mare număr de lucrări științifice din lume și cel mai mare număr de brevete.

● În Orientul Mijlociu, curmalii cresc de secole în livezi, având circa 6-7 m înălțime și dau, în medie, o recoltă de 60 kg de curmale pe an. Biogeneticienii israelieni au creat un soi mai ușor de cules, fiindcă are numai 2 m înălțime și, în plus, dă o recoltă de 200 kg pe an.

● În Israel a fost construit primul instrument electronic, fără radiații, pentru identificarea cancerului de sân.

● O firmă israeliană a creat un sistem computerizat care asigură administrarea corectă a medicamentelor, evitând astfel erorile umane în acest domeniu; în Statele Unite, de pildă, 7.000 de oameni mor anual din cauza unor greșeli de tratament.

● O companie israeliană, „Given Imaging”, a dezvoltat prima video-cameră ingerabilă, atât de mică încât încapă într-o pilulă. Ea poate transmite imagini din intestinul subțire, identificând tumori sau alte modificări ce determină tulburări digestive.

● Israelul e primul în lume, raportat la populație, ca număr de cercetători și tehnicieni activi în domeniul științei, cu 145 de persoane la 100.000 de locuitori, față de 85 în S.U.A., 70 în Japonia și mai puțin de 60 în Germania. Israelul este, de asemenea, primul în lume ca procent (20%) din forța sa de muncă folosită în domeniul tehnic.

● Cercetători israelieni au construit un dispozitiv care ajută inima să pompeze sângele în cazul infarcturilor. Legat de o cameră video, el permite doctorilor să urmărească mișcările mecanice ale inimii cu ajutorul unui sistem complex de senzori sincronizat cu camera.

● În Israel a fost pus la punct un nou tratament contra acneei, cu ajutorul unui aparat numit „Clear Light”. El produce o lumină ultravioletă intensă, cu o bandă îngustă de lumină albastră, care determină auto-distrugerea bacteriilor ce provoacă acneea.

● O companie israeliană a fost prima care a construit o instalație energetică solară de mare putere, ce a fost instalată în Statele Unite, în deșertul Mojave din California.

● Israelul are cel mai mare număr de muzee din lume, raportat la numărul locuitorilor.

DIP - prescurtarea de la „diagnostic preimplant”. Trebuia să ajungem și la asta: în familiile care știu că au defecte genetice ereditare - și care află acest lucru, în mod tragic, adesea, după nașterea primului copil malformat - se pot implanta *in vitro* embrioni care au fost verificați genetic. Fiindcă la o moștenire genetică cu erori, la fiecare concepție, șansa de a naște un copil sănătos sau bolnav e una din patru. La trei zile după fecundarea *in vitro*, analiza ADN-ului celor câtorva celule divizate permite deja să se stabilească dacă viitorul copil va avea o boală genetică fatală sau invalidantă. Numai după aceea are loc implantarea în ovarul mamei.

Diagnosticul preimplant

Copii verificați genetic înainte de a fi măcar feteși

Profesorul Israel Nisand, obstetrician la Spitalul Universitar din Strasbourg, este unul dintre puținii specialiști francezi care practic această operație deosebit de delicată - și pe care, trebuie să o spunem, Biserica Catolică o refuză, așa cum refuză și dreptul la eutanasiu. Prof. Israel Nisand spune că aceste analize sunt mult mai puțin dureroase fizic și traumatizante psihic pentru mame decât intervențiile de avort tardive care se fac atunci când se constată, pe parcursul sarcinii, că viitorul copil e anormal. Termenul de eugenism, folosit de unii, evocă medicina nazistă, observă prof. Israel Nisand și nu are nimic comun cu diagnosticul preimplant. Programele naziste erau discriminatorii și coercitive, ele urmăreau eliminarea elementelor neariene. Noi nu urmărim nașterea unor copii blonzi și cu ochii albaștri. DIP urmărește nașterea unor oameni sănătoși și viabili, în afara oricăror considerente etnice, religioase sau de sex. Deocamdată, acest DIP se face pe scara redusă: de pildă, în 2004, numai 34 de copii au fost controlați și implantați prin DIP în Franța. (A.B.)



Profesorul Israel Nisand, obstetrician la Spitalul Universitar din Strasbourg, este unul dintre puținii specialiști francezi care practic această operație deosebit de delicată - și pe care, trebuie să o spunem, Biserica Catolică o refuză, așa cum refuză și dreptul la eutanasiu. Prof. Israel Nisand spune că aceste analize sunt mult mai puțin dureroase fizic și traumatizante psihic pentru mame decât intervențiile de avort tardive care se fac atunci când se constată, pe parcursul sarcinii, că viitorul copil e anormal. Termenul de eugenism, folosit de unii, evocă medicina nazistă, observă prof. Israel Nisand și nu are nimic comun cu diagnosticul preimplant. Programele naziste erau discriminatorii și coercitive, ele urmăreau eliminarea elementelor neariene. Noi nu urmărim nașterea unor copii blonzi și cu ochii albaștri. DIP urmărește nașterea unor oameni sănătoși și viabili, în afara oricăror considerente etnice, religioase sau de sex. Deocamdată, acest DIP se face pe scara redusă: de pildă, în 2004, numai 34 de copii au fost controlați și implantați prin DIP în Franța. (A.B.)